

1. Manglen paa Arbejdskraft, der væsentligst har sin Grund i et forholdsvis ringe Antal mindre Huslodder — særlig til 1 No, medens dog Befolkningens Vortvandring synes at spille Hovedrollen i Sjællands daarligere Egne.
2. Banstueligheden ved at faa Jord til Huslodder, hvis vigtigste Grund maa søges i et forholdsvis udbredt Fæstevæsen. At Jorden paa visse Steder er temmelig dyr synes her af mindre Betydning, eftersom man ikke paa flige Steder nærer noget særligt Ønske om Tilvejebringelsen af flere Huslodder.*)
3. Arbejdsløshed, der nærmest fremtræder som Følge af Befolkningens Forskydninger fra visse Egne til andre, og hvis Indflydelse paa Ønsket om den paatænkte Foranstaltnings Gennemførelse er forskellig, eftersom det er de egentlige Landarbejdere eller Arbejdere, der mere virke i Industriens Tjeneste, som savne Arbejde, og eftersom der er mere eller mindre Arbejde at faa paa nærliggende, større Jordbrug.

Det maa herefter være klart, at hvis man ved at aabne lettere Afgang til Erhvervelsen af Huslodder vil søge at fjerne de ovenfor nævnte Ulemper, maa man gaa frem med største Varsomhed for ikke at berede ny Banstueligheder samtidig med, at man afhjælper de gamle.

Efter det indsamlede Materiale at dømmes synes Fæsteejnedens ringere Tilbøjelighed til Udparcellering af Huslodder at være den eneste væsentlige Hindring for den paatænkte Løsning af Spørgsmaalet. En anden Banstuelighed kunde maaske tænkes at ligge deri, at en Forøgelse af Husloddernes Antal vilde medføre forøgede Besværligheder ved Tilvejebringelsen af den til Husloddernes Drift fornødne Trækraft. Uheldigvis ere Besvarelsene paa det herhen hørende Spørgsmaal gennemgaende temmelig utilfredsstillende (sfr. de statistiske Undersøgelser Side 50), men ca. $\frac{3}{5}$ af Sogneraadene have dog udtalt sig for den Anskuelse, at Husloddernes Forøgelse næppe vil forøge Banstuelighederne paa dette Punkt.

De fleste Hindringer for Spørgsmaalets tilfredsstillende Løsning ville formentlig blive af en mere praktisk Natur, idet den paatænkte Foranstaltning ifølge de indhentede Besvarelser paa de forskellige Steder ønskes anvendt som Middel imod to diametral modsatte Under: Mangel paa Arbejdskraft og Arbejdsløshed, der tilmed ret hyppigt optræder paa ganske de samme Steder, jaaledes at der er for lidt Arbejdskraft paa de travle, for megen paa de døde Aarstider (sfr. de statistiske Undersøgelser Side 43). Det er her klart, at Forholdene i høj Grad opfordre til at være varsom ved Bestemmelsen af de paagældende Huslodders Størrelse, der bør saa vidt muligt tages Hensyn til de paagældende Egenes særlige Tarv — om det er Arbejdsløshed eller Mangel paa Arbejdskraft eller begge Dele i Forening, der har fremkaldt Ønsket om lettere Afgang til Huslodder, ligesom det ogsaa vilde være ønskeligt, om der kunde tages Hensyn til, om Lun Kommuniens Beboere komme i Betragtning, eller om Foranstaltningen kan drage fremmede Folk til Kommunen. Er det Mangel paa Arbejdskraft, man har med at gøre, bør Huslodderne ikke blive saa store, at de optage Brugerens hele Tid, og det vil kunne være gavnligt at lade udenbørgs Folk faa Afgang til en Huslod for derved at drage Arbejdere til Kommunen; omvendt synes det rigtigt paa de Steder, hvor der er Tendens til Arbejdsløshed, at spørre af for udenbørgs Folk, medens det her vil være heldigere at gøre Huslodderne lidt større, saa at de komme til at huse den størst mulige Arbejdskraft, og ofte vil Forholdet kunne gøre en Blanding af disse Systemer ønskelig.

Ogsaa paa de Steder, hvor det er Banstueligheden ved at komme i Besiddelse af Jord, der har fremkaldt Ønsket om Udlægning af flere Huslodder, vil man som oftest igennem ovennævnte Slutninger kunne faa et Fingerpeg til Afgørelse af Spørgsmaalet om de paatænkte Lodders Størrelse.

Angående det sidstnævnte Punkt synes det i de statistiske Undersøgelser Side 67—70 godtgjort, at ligesom Husmænd med 1 No maa søge en væsentlig Del af deres Fortjeneste ved Arbejde for andre, jaaledes maa ogsaa Husmænd med 2 Noer søge en Del Arbejde

*) Der er her set bort fra en Del spredte Tilfælde, hvor Sogneraadets Svar gaar ud paa, at der ingen Banstuelighed er ved at faa Jord paa daarligere og mere afsteds liggende Steder, men vel paa gode Jorber og heldigt beliggende Pladser.